

1. Samenvatting voorstel

In de vergadering van het Algemeen Bestuur op 20 februari 2025 zal de Kadernota 2026 vastgesteld moeten worden. Hierbij hebben we ons te verhouden tot de brief die de werkgroep FKGR heeft verstuurd. Om te komen tot een gedragen document, stelt deze notitie een proces voor om scenario's uit te werken, ter bespreking in extra DB- en AB-vergaderingen, die als input dienen voor de op te stellen Kadernota en ontwerp-Programmabegroting 2026.

2. Algemeen

Onderwerp:	Procesvoorstel voorbereiding Programma-begroting 2026-2029	Opgesteld door:	Concernstaf Strategie en Beleid Willem Pos
		Afgestemd met:	J.J. Zuidijk
Voorstel t.b.v. vergadering:	Algemeen Bestuur	Datum	5 december 2024
Agendapunt:	9.	Bijlage(n):	4
Portefeuille:	C. Visser (DB) H. Zuidijk (VD)	Status:	Besluitvormend
Vervolgtraject besluitvorming:		Datum:	n.v.t.

3. Besluit

1. Kennis te nemen van de brief van de Werkgroep Financiële Kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen betreffende de financiële kaderstelling voor gemeenschappelijke regelingen in Hollands-Midden voor de begroting 2026;
2. Kennis te nemen van het Berenschot-rapport 'Financiële kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen 2026', en daarvan specifiek de VRHM-duidingsparagraaf;
3. Kennis te nemen van de aanpak van de systematische doorlichting van de werkbegroting 2025 van de veiligheidsregio;
4. De directeur veiligheidsregio te verzoeken ombuigings- en bezuinigingsscenario's op te stellen, met inachtneming van de brief die het AB VRHM verzond aan de werkgroep FKGR;
5. In te stemmen met de te hanteren inhoudelijke en financiële kaders ten behoeve van het opstellen van deze scenario's;
6. In te stemmen met het procesvoorstel voorbereiding en vaststelling Kadernota 2026 en Programmabegroting 2026-2029, inclusief:
 - o het inplannen van een extra vergadering van het Dagelijks Bestuur en een extra vergadering van het Algemeen Bestuur voor een meningvormende bespreking van de discussienota met ombuigings- en bezuinigingsscenario's;
 - o Voorgestelde wijze van participatie gemeenteraden in week 5 ná extra meningvormend DB en AB:
 - Kort (digitaal) DB: vaststellen raadsinformatiebrief;
 - Digitale raadsinformatiebijeenkomsten aan de hand van de raadsinformatiebrief.

4. Toelichting op het besluit

Brief werkgroep met advies, en rapport Berenschot

Vanaf de zomer van 2024 is door de werkgroep financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen (FKGR) een traject gestart om te komen tot financiële kaderstelling ten behoeve van de op te stellen begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen voor het jaar 2026. Als onderdeel daarvan heeft bureau Berenschot in kaart gebracht welk deel van de uitgaven van gemeenschappelijke regelingen beïnvloedbaar is. De VRHM heeft hieraan haar medewerking verleend, daar we reeds begonnen waren met een ombuigingsstrategie. Dat heeft geleid tot bijgevoegde brief van de bestuurlijke werkgroep FKGR over de kaderstelling voor 2026. De belangrijkste wijzigingen in het financieel kader voor 2026 is een uniforme taakstelling van 6% voor alle gemeenschappelijke regelingen vanaf 2026. Kort voor de publicatie van dit advies hebben we een brief gestuurd vanuit het AB aan de werkgroep FKGR, waarin aandacht is gevraagd voor de beperkte mogelijkheden tot ombuigen en bezuinigen binnen de veiligheidsregio. Deze brief is ook als bijlage toegevoegd bij deze stukken.

De Werkgroep heeft gebruikgemaakt van bureau Berenschot om te komen tot de voorgestelde taakstelling in bovengenoemd advies. Het rapport van Berenschot is door de Werkgroep ook toegezonden (en als bijlage bij deze stukken gevoegd). Daarin is in de bijlage per GR een dashboard met bijbehorende duiding gegeven. De benadering van Berenschot bij het opstellen van het dashboard is sterk modelmatig ingegeven en (daarmee) niet eenvoudig toepasbaar op de VRHM. Uit het overzicht blijkt het percentage beïnvloedbare kosten het laagste te zijn (13%) van de onderzochte GR'en. Dit betreft louter de personeelskosten. Besparingen zouden dan moeten plaatsvinden door bij uitstroom geen nieuwe medewerkers te werven. De VRHM is echter in hoge mate een continuïteitsorganisatie: het niet-invullen van vacatures raakt aan het uitvoeren van onze taken en daarmee aan de veiligheid van onze inwoners in de regio. De duidingsparagraaf in het Berenschot rapport benoemt dit ook. Wij kunnen als VRHM moeilijk uit de voeten met deze modelmatige benadering en het dashboard. Daarom is het nodig om het reeds ingezette ombuigingstraject te intensiveren en ter besluitvorming voor te leggen.

Aanpak doorlichting begroting 2025

Om voorstellen te doen voor ombuiging en bezuiniging is het belangrijk om een zorgvuldig proces te doorlopen met de raadpleging van de medewerkers en het bestuur. Deze voorstellen moeten een zo beperkt mogelijke organisatorische en maatschappelijke impact hebben, waarbij onomkeerbare bezuinigingen zoveel als mogelijk moeten worden voorkomen.

De VRHM zal om deze reden intern met haar medewerkers met behulp van de reeds opgerichte interne Taskforce de werkbegroting 2025 verdelen in taken. De taken kunnen op deze wijze in geld uitgedrukt worden. Op deze wijze kan de financiële omvang én impact van mogelijke scenario's (geclusterde taken) gemakkelijker opgemaakt en vergeleken worden met elkaar en via een discussienota in gesprek worden gebracht met DB en AB.

De VRHM zal het initiatief nemen om meerdere scenario's aan te dragen aan de hand van verdere inhoudelijke onderbouwing en analyse, en van verschillende financiële omvang.

In de analyse wordt beoordeeld wat de gevolgen zijn als de volgende parameters in samenhang met elkaar worden bekeken: financiën, operationele slagkracht, uitvoering beleidsvisie en draagvlak in de organisatie. De scenario's zullen op hoofdlijnen worden uitgewerkt, waarbij tevens rekening wordt

gehouden met noodzakelijke reallocatie in verband met onvermijdelijke nieuwe structurele zaken en de €1 miljoen korting van de BDuR-gelden. Ombuiging van de ontwikkelambitie binnen gestelde kaders zal ook worden meegenomen.

De afgelopen periode is vanzelfsprekend ook de ondernemingsraad geïnformeerd over het verloop van het proces. De ondernemingsraad zal betrokken blijven.

Voorgesteld wordt de volgende kaders leidend te laten zijn bij ombuigings- en bezuinigingsscenario's:

Inhoudelijke Kaders

- We brengen alle realistische opties zo goed mogelijk in kaart. Beslissen doen we later en we zetten nog niets onomkeerbaar in actie.
- De scenario's hebben een hoger abstractieniveau om dikke boekwerken en onrealistische doorrekeningen naar de toekomst toe te voorkomen. De scenario's omvatten (een combinatie van) taken, inschatting van impact en mate van uitvoerbaarheid om vanuit een integraal beeld verdere discussie te kunnen voeren.
- We borgen slagkracht en houden aandacht voor de juiste ontwikkelingen naar de toekomst toe (maar via herprioritering van de ambities genoemd in het Regionaal Beleidsplan): versnellen, vertragen om binnen aangepaste begroting te blijven. Ook 2025 zal hiervoor goed benut worden.
- We borgen continuïteit, veiligheid en gezondheid van medewerkers en blijven 24/7 paraat. Ten aanzien van de wettelijke taken kan wel gekeken worden waar de taakopvatting versmald kan worden door het kwaliteitsniveau aan te passen.
- We borgen draagvlak bij onze mensen (betrokkenheid proces en geen gedwongen ontslag).
- We werken optimaal mogelijk samen met omgeving, markt, bovenregionale en landelijke initiatieven.

Financiële kaders

- Komen tot een eenvoudige takenbegroting om taken een financieel label te kunnen geven.
- In bandbreedte geven wij een indicatie van de mogelijke financiële besparing.
- De capaciteit van de organisatie is ingericht op de reguliere opgaven van de organisatie. De formatie is niet vooraf ingericht op grote en langdurige crises met specifieke vraagstukken. Voor grote nieuwe zaken geldt: nieuwe taak, nieuw geld (weerbare samenleving...).
- Inboeken van de BDuR taakstelling wordt meegewogen.
- Interne reallocatie voor onvermijdelijke structurele zaken wordt meegenomen.
- Positief resultaat mag (evt. deels) benut worden voor bestemmingsreserves (brugfunctie 2025, 2026, 2027 – tot nieuwe RBP) voor ontwikkeling en om te 'sparen' voor deze financieel ongunstige tijd (verhogen weerstandsratio). Dit wordt jaarlijks in de begrotingscyclus beoordeeld bij de verstelling van de jaarstukken. Op deze wijze wordt VRHM gestimuleerd haar middelen zo doelmatig in te zetten en creëren we kansen te blijven ontwikkelen in een financieel moeilijke tijd.

Procesvoorstel

Het besluit over de omvang en de wijze waarop uitvoering gegeven wordt aan een ombuigings- en bezuinigingsscenario met ingang van 2026 staat niet op zichzelf. Dit is onderdeel van het jaarlijkse traject van vaststelling van de programmabegroting. Gelet op de mogelijke impact van de ombuigingen en bezuinigingen is het raadzaam hiervoor meer tijd te nemen voor bestuurlijke dialoog en afstemming en het betrekken van de gemeenteraden. Voorgesteld wordt hiervoor het onderstaande besluitvormingstraject vast te stellen.

datums	activiteit	wie
14 november 2024	Instemmen aanpak en procesvoorstel en doorgeleiden naar AB	DB
5 december 2024	Vaststellen aanpak en procesvoorstel	AB
november 2024 – januari 2025	Opstellen ombuigings- en bezuinigingsscenario's	Ambtelijke organisatie VRHM
December 2024	<i>Indien gewenst</i> Rondje DB-leden (PO's) - langs AB leden indien gewenst. Ophalen: - Wat heb je minimaal nodig voor gesprek gemeenten? - Welke taken hebben primair meerwaarde en waarom vanuit portefeuilleperspectief (bij DB-leden)?	VRHM en DB
week 3 2025 (13/01 – 17/01)	Extra meningvormende vergadering DB ter bespreking van discussienota ombuigings- en bezuinigingsscenario's	DB
week 4 2025 (20/01 – 24/01)	Extra meningvormende vergadering AB ter bespreking van discussienota ombuigings- en bezuinigingsscenario's	AB
week 5	Kort (digitaal) DB: vaststellen raadsinformatiebrief	DB
week 5	Digitale raadsinformatiebijeenkomsten aan de hand van informatiebrief	gemeenteraden
6 februari 2025	Instemmen Kadernota 2026 en doorgeleiden naar AB	DB
20 februari 2025	Vaststellen Kadernota 2026	AB
21 februari 2025	Toezenen Kadernota 2026 aan gemeenteraden (informatief)	Ambtelijke organisatie VRHM
17 april 2025	Instemmen ontwerp-Programmabegroting 2026 – 2029 en doorgeleiden naar gemeenteraden voor zienswijzeprocedure	DB
11 september 2025	Vaststellen Programmabegroting 2026 - 2028	AB

5. Kader

Wet gemeenschappelijke regelingen, § 7. Financiën, Artikel 35.

6. Consequenties

Verdere uitwerking van het implementatieplan en het inrichten van de juiste processen, ondersteuning en kennis en kunde zullen aanvullend worden opgenomen in de Ontwikkelopgave 12 'wendbaar zijn' (zie verder RBP en jaarplan) en zal een belangrijk onderdeel zijn dat in 2025 geprioriteerd en versneld wordt. Het is dan ook niet iets, wat er 'even bij gedaan' kan worden.

7. Aandachtspunten / risico's

- Succesvolle implementatie vraagt voorafgaand om een aantal goed voorbereide stappen en professionele procesbegeleiding (aanloopkosten / frictiekosten). Dit zal qua voorbereiding grotendeels in 2025 opgepakt moeten worden en aanvullende incidentele middelen voor georganiseerd moeten worden. Dit zal verder (moeten) worden uitgewerkt.
- Hier komt bij dat de basis nog niet overal op orde is binnen de werkzaamheden finance & control en onze manieren van werken in de organisatie hier nog onvoldoende (wendbaar) op ingericht zijn. Dit maakt dit traject en de implementatie van de besparingsopgave extra complex voor de VRHM.

8. Implementatie en communicatie

N.v.t.

9. Bijlagen

1. Brief AB VRHM aan werkgroep FKGR
2. Brief werkgroep FKGR aan gemeenschappelijke regelingen;
3. VRHM-duidingsparagraaf uit rapport Berenschot;
4. Rapport Berenschot 'Financiële kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen 2026'

10. Historie besluitvorming

AB 25 oktober 2024: besluit brief te sturen aan werkgroep FKGR.